

Leden van de raad, college, luisteraars op de tribune of thuis. De algemene beschouwingen

De Kadernota voor 2024. Een nota die voor ons twee soorten gevoelens oproept.

Eenzijds dankbaarheid, voor de goede financiële positie van Ommen en dat we financieel middelen hebben om te investeren in brede welvaart van onze inwoners. Anderzijds zien we een onzeker toekomstbeeld. Hoe gaan de kosten zich ontwikkelen? Vooral de torenhoge inflatie, onzekere energieprijzen, cao-verhogingen en de krapte op de arbeidsmarkt zijn ongewisse factoren. Hoe gaan de gemeentelijke financiën vanuit het Rijk er vanaf 2026 uitzien? Ook dit is een ongewisse factor voor onze gemeente. Inwoners maken zich zorgen over hun bestaanszekerheid, de klimaatveranderingen, behoud van de sociale verbondenheid, kwaliteit van leven en zorg. Daar kom ik straks nog even op terug.

Bestuur en dienstverlening.

Als ChristenUnie hechten we waarde aan een **bekwame, betrokken en betrouwbare overheid**. Vooral in een tijd waarin het vertrouwen in de overheid afkalft is het belangrijk dat de overheid het goede voorbeeld geeft door in **vertrouwen** te kijken naar haar inwoners, en daarbij toegankelijk en nabij is. We zijn blij dat hier de afgelopen periode de nodige stappen in zijn gezet. Ook voor 2024 zien we dat er weer geïnvesteerd gaat worden. In de commissie is er inmiddels de werkafpraak gemaakt om bijgepraat te worden over de ontwikkelingen in de organisatie en de arbeidskrapte, waardoor projecten mogelijk onder druk komen te staan. Als fractie van de ChristenUnie proberen we zo goed mogelijk rekening te houden met de beperkingen van een organisatie door niet te willen overvragen en anderzijds hebben ook wij onze verantwoordelijkheid in onze kaderstellende, volksvertegenwoordigende en controlerende rol. En dat dat soms schuurt, dat hebben we ook de afgelopen periode gezien. Het zou wat ons betreft helpend zijn om regelmatig een actueel beeld te hebben bij de ontwikkelingen van de organisatie. Kan het college dat ook toezeggen?

Voorzitter als raad willen we een overheid die **participeert, reageert op de maatschappelijke ontwikkelingen** en bedrijven en inwoners **zekerheid** biedt. Dat bedoelen we niet vanuit een compenserende overheid die tegenvallers opvangt maar een overheid die je helpt zelf invloed te krijgen op je situatie. Daarom zijn we ook mede-indiener van het raadsbreed ingediende amendement om maatschappelijke organisaties helpen te verduurzamen. Goed om te zien dat we elkaar dan gezamenlijk kunnen vinden. Ook is het fijn om te constateren dat de maatschappelijke waarde van de kerken wordt gezien. Dat doet **recht aan** zoveel vrijwilligers die ook buiten de kerkmuren om **omzien naar elkaar**. Samen met de andere vrijwilligers en de organisaties wordt zo bijdragen aan een goede sociale cohesie. Dat is voor de ChristenUnie van grote **waarde**.

En vanuit het gedachtegoed van zekerheid bieden heeft de ChristenUnie eerder al gevraagd naar een lokaal isolatieprogramma. Ook hebben we eerder gevraagd om een verkenning van o.a. een lokaal energiebedrijf met een fonds waarbij de opbrengsten ten goede zouden kunnen komen aan armoedebestrijding en verduurzaming van woningen. Deze nadere uitwerkingen lezen we niet terug in de kadernota. Kan het college een duiding geven over hoe de uitwerking qua proces er richting 2024 en verder uit gaan zien?

Voorzitter, er komen op de gemeente grote uitdagingen op ons af op het gebied van ICT, digitalisering, dataveiligheid en financiële verantwoording. Dit betreft vaak complexe materie en kent de nodige afbreukrisico's. Voor welke werkvorm er in toekomst ook gekozen gaat worden, uiteindelijk zal iemand vanuit de organisatie deze complexe opdracht moeten gaan aansturen. De ChristenUnie vraagt hier graag aandacht voor om dit goed binnen de gemeente te beleggen en te borgen.

Als het gaat om zekerheid gaat het ook over een overheid die oog heeft voor alle belangen en rechten, inclusief die van de natuur, toekomstige generaties en meningen die in het debat maar zelden gehoord worden.

Economie & omgevingskwaliteit

Voorzitter en als we kijken we naar de belangen en rechten en zekerheid op het gebied van economie en omgevingskwaliteit dan kijken we ook naar het platteland. De ruimtelijke welvaartsverdeling, ruimtelijke solidariteit en **recht doen** aan inwoners vinden we belangrijk. Als ChristenUnie willen we een leefbaar platteland door behoud van kwaliteit. Het versterken van gemeenschappen met **waarden** zoals de onderlinge betrokkenheid en het **omzien naar elkaar**. Hoewel de inzet hiervoor voornamelijk op bovenlokale tafels plaatsvindt in kader van gebiedsgerichte aanpak voortvloeiend uit het Provinciaal Plan Landelijk Gebied, vragen we van de gemeente een blijvende focus om dit proces te ondersteunen en te faciliteren. Ook verzoeken we de gemeente om blijvend in te zetten op goede voorzieningen, mobiliteit, sociale kwaliteit en wonen. We kijken daarom ook uit naar de voortgang van de dorpsvisies en de dorpsplannen. Kan het college ook reflecteren op hoe we om willen gaan met de verwachtingen die we hiermee wekken? En worden met deze plannen ook voldoende rekening gehouden richting de uitwerking van de begroting?

Als we dan kijken naar de belangen en rechten voor natuur en klimaat dan weten we dat hiervoor oog is binnen de gebiedsgerichte aanpak. Maar als ChristenUnie zien we graag dat Ommen ook een stap bijzet omdat we zorg hebben voor de schepping. Investerings voor herstel en behoud van onze natuur waaronder de biodiversiteit vinden we belangrijk. We vinden het jammer om te constateren dat er geen geld beschikbaar is om het ecologisch bermbeheer te continueren.

Onze vraag is of het college richting de begroting nog kans ziet om meer te investeren in programma's voor natuureducatie en behoud van de biodiversiteit? We hebben begrepen dat Natuur- en Milieu de Vechtstreek en ook stichting Ommermars hier graag in zouden willen ondersteunen. Graag ook een inhoudelijke reactie van het college.

Wonen, leven en recreëren in de natuur is een belangrijke levensader. Juist voor Ommen als toeristische trekker is het wat ons belangrijk om hier goed, zorgvuldig en proactief mee om te gaan. We zijn blij met het onderzoek naar de aansluiting bij het Nationaal Park de Sallandse Heuvelrug en ook het vernieuwde bomenbeleidsplan. Waarbij we graag aandacht willen vragen voor een zorgvuldige registratie van de monumentale en beeldbepalende bomen om te voorkomen dat niet geregistreerde bomen alsnog verdwijnen.

Er wordt in de kadernota geld gereserveerd voor klimaat en energiebeleid. Graag werken we toe naar groenere wijken waarin zowel het vergroten van de biodiversiteit en natuur samenkomt in klimaatadaptatie. Landelijk is er een maatlat ontwikkeld voor het klimaat adaptief bouwen. Daaraan moeten we voldoen bij toekomstige ontwikkelingen met aandacht voor biodiversiteit, droogte, bodemdaling, hitte, gevolgbeperving overstromingen en wateroverlast. Zou het college bij de uitvoering van lokaal beleid ook een verkenning willen doen naar een lokale maatlat voor Ommen? Want als de hitte hier een voorproefje is wat er nog gaat komen.

De waarde van bovenlokaal samenwerken in de Regio Zwolle erkennen wij. Ontwikkelingen op het gebied van duurzame mobiliteit en het openbaar vervoer krijgen hierdoor hopelijk een extra boost en wij kijken dan ook uit naar de ontwikkelingen rondom de OV hub.

Bij de nieuwe, nog op te stellen woonzorgvisie wordt er voornamelijk gekeken naar de fysieke ruimte. Gaat de gemeente dan niet te makkelijk uit van de zelfredzame mens, die juist in die fase niet meer zelfredzaam is? Ziet het college mogelijkheden om deze visie te gaan combineren met een inhoudelijke visie op zorg voor deze doelgroepen? En hierbij ook de doelgroep mensen die voorzieningen aanvragen bij hun eigen woning te betrekken?

Samenleving

In de Kadernota staat met name voor het programma Samenleving een groot aantal posten die nog niet ingevuld zijn. Wat gaat de zorg voor o.a. hulp aan onze jongeren precies kosten? Ze zijn onze toekomst. Ze hebben het zwaar. We willen **omkijken naar elkaar**. Naar ouderen, mantelzorgers, kwetsbaren maar ook naar hen. Terwijl de samenleving individualiseert neemt eenzaamheid toe, ook in Ommen. Jongeren voelen hoge prestatienormen op school, leven in een wereld met social media waarop iedereen er picobello uit ziet. Ze moeten omgaan met onzekerheden en angsten in een wereld waarin mensen KEIhard voor elkaar kunnen zijn. Gods liefde wordt daarin helaas steeds minder uitgedragen en er wordt onder meer toevlucht genomen in drank, drugs en gokken. Ook de coronamonitor van de GGD geeft aan dat er reden is tot zorg. We zijn benieuwd naar de plannen van het college voor de aanpak van de jeugdproblematiek. Wordt daarbij ook gedacht aan de inzet van schoolmaatschappelijk werk en ondersteunende cursussen bij het opvoeden en bij scheiding?

We willen dat ook in de toekomst goede hulp beschikbaar is. Laagdrempelige hulp en normaliseren zijn daarbij belangrijk. We zijn dan ook mede-indiener van de motie van de praktijkondersteuner Jeugd. Echter, hulp moet daarbij niet alleen vanuit instanties plaatsvinden maar ook vanuit een samenleving die **omziet naar elkaar**. En dat geldt natuurlijk niet alleen voor de jongeren. Als raad hebben we eerder vastgesteld dat we eenzaamheid willen terugdringen en noaberschap bevorderen. Daarom zouden de activiteiten in wijk en

inloopcentra in Ommen maar ook in de kernen willen vergroten. Daar gaan we een motie voor indienen. We zijn blij dat de gemeente aansluiting bij de landelijke aanpak Samen tegen eenzaamheid overweegt. We zouden zeggen! Doen!

We horen van vluchtelingenwerk dat statushouders na een aantal jaar in Ommen te hebben gewoond weer bij ze aankloppen, omdat ze het zelfstandig niet hebben gered en inmiddels de nodige problemen kennen. Heeft de gemeente deze groep ook in beeld?

De bibliotheek wil kwetsbaren vraaggericht gaan ondersteunen maar dat vraagt ook dat de vragen van inwoners die hun stem niet zo makkelijk laten horen ook goed moeten worden geïnventariseerd. In een participerende overheid is het goed dat alle stemmen worden gehoord. Ook van kwetsbaren die zwijgen. We vragen daar aandacht voor!

Voorzitter kijken we dan nogmaals naar de openstaande posten dan zien we graag dat er investeringsruimte op het programma Samenleving beschikbaar blijft. We hebben een ruime reserve maar structureel zijn de investeringsmogelijkheden beperkt. Door veel te investeren in ruimtelijke kwaliteit terwijl de kosten van het programma samenleving nog niet bekend zijn. We zijn bang dat daar in de uitwerking straks de klappen gaan vallen. Dat is waarom we willen gaan voor meer zekerheid en we zijn blij dat ook de CDA deze zorg deelt. Daar dienen we ook een motie voor in. Voor de verdere uitvoering van plannen binnen het Sociaal Domein roepen we het college op om naast het ontwikkelen van nieuwe plannen ook de monitoring en de evaluatie goed te borgen. Daar zullen we ook de aankomende tijd blijvende aandacht voor vragen en daar komen we in september wel op terug.

Voorzitter, aan plannen en ideeën ontbreekt het ons niet. We snappen dat niet alles kan maar hopen dat waar plannen anders lopen dan zijn vastgesteld we over de voortgang blijvend geïnformeerd worden en zo aangehaakt kunnen blijven.

Tot slot zal ik het dictum van de aangekondigde moties nog even voorlezen.

Motie Buurtkamers:

Verzoekt het college om:

In overleg te treden met het lokale welzijnswerk om te komen tot de implementatie van het project 'Buurtkamers' binnen de gemeente Ommen en haar kernen;

- Hierbij ook aandacht te hebben voor het thema vroegsignalering en zingeving;
- Kosten voor het project 'Buurtkamers' in 2024 ten laste te laten komen van het programma transformatie agenda sociaal domein en vanaf 2025 hier financiële middelen voor beschikbaar te stellen vanuit de SPUK middelen;
- Het project na 3 jaar te evalueren en de gemeenteraad hiervan in kennis te stellen;

En gaat over tot de orde van de dag;

Motie Stelpost:

Verzoekt het college om:

- In de begroting 2024 een structurele stelpost Samenleving op te nemen waarin de dan nog openstaande structurele P.M. posten uit het Programma Samenleving qua benodigde middelen reëel worden ingeschat en meegenomen.
- Deze stelpost naar de toekomst af te bouwen zodra de P.M. posten ook daadwerkelijk ingevuld worden met toegekende middelen.
- Waar dit problemen op gaat leveren met de structurele dekking van de begroting, voor de begroting van 2024 met een plan te komen waarin diverse varianten worden

uitgewerkt om op de begroting te kunnen gaan sturen. In dit plan o.a. een heroverweging van de prioriteiten op te nemen en dit plan ter bespreking voor te leggen in de financiële werkgroep.

en gaat over tot de orde van de dag.

Rest mij dank te zeggen aan een ieder die hard heeft gewerkt om de Kadernota te realiseren. Het was goed leesbaar.

We wensen het college, de ambtenaren en allen die betrokken zijn, Gods onmisbare zegen toe.